



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvy Šiškeové a soudkyně JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **M. J.**, zastoupeného JUDr. Jaromírem Štůskem, LL.M., advokátem se sídlem Sladovnická 21, Louny, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 10. 2018, č. j. 134018/2018/KUSK, sp. zn. SZ_108411/2018/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2020, č. j. 44 A 70/2018 – 22

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalovaného **se z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce JUDr. Jaromíra Štůska, LL.M., advokáta.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Městský úřad Říčany uznal žalobce dne 28. 6. 2018 vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4. zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, kterého se v přímém úmyslu dopustil tím, že dne 1. 1. 2018 v 8:01 hodin, poblíž kruhového objezdu u silnice II/101 v katastru Jazlovce, zavolaal před předáním dítěte matce na tísňovou linku 158, neboť se domníval, že matka dítěte je pod

vlivem alkoholu, a proto jí dítě nepředá, dokud nepřijede policie a možnou podnapilost matky dítěte nevyloučí. Tím podle městského úřadu úmyslně narušil občanské soužití tak, že se vůči jinému dopustil jiného hrubého jednání. Městský úřad uložil žalobci za spáchaný přestupek pokutu ve výši 1 000 Kč a povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč podle § 95 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“).

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí městského úřadu odvolání, žalovaný se však ztotožnil se závěry městského úřadu a odvolání zamítl rozhodnutím uvedeným v záhlaví.

[3] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného žalobou ke Krajskému soudu v Praze a namítal, že skutek, pro který byl uznán vinným, nemůže naplnit skutkovou podstatu přestupku proti občanskému soužití. Žalobce chtěl pouze zamezit tomu, aby jeho bývalá partnerka řídila vozidlo s jejich společnou dcerou pod vlivem alkoholu, což se mu vzhledem ke dni 1. 1. 2018 jevilo jako pravděpodobné (poukázal přitom na situaci, kdy jeho bývalá partnerka ve stejný den v roce 2016 přijela pro dceru pozdě a v telefonním hovoru se přiznala, že řídila poté, co pila alkohol). Žalobce dále zpochybňoval, že by jednal v přímém úmyslu, a správní orgány ani nic takového ve správním řízení neprokázaly.

[4] Krajský soud žalobě vyhověl a zrušil jak rozhodnutí žalovaného tak rozhodnutí městského úřadu pro nezákonnost a pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti.

[5] Mezi výrokem a odůvodněním rozhodnutí podle krajského soudu panoval nesoulad, neboť podle popisu skutku ve výroku byl žalobce uznán vinným za to, že v 8:01 zavolal na tísňovou linku 158, protože se domníval, že by matka dítěte mohla být pod vlivem alkoholu. Z druhé části popisu skutku ve výroku plyne, že žalobci bylo přičteno hypotetické jednání, které se nestalo a nelze je tedy žalobci klást za vinu. Ve věci je také podle soudu podstatné, že žalobce na tísňovou linku zavolal dvakrát (poprvé přibližně hodinu před předáním dítěte – v 7:09 hodin, operátor však sdělil, ať zavolá, až bude mít konkrétní podezření). Žalovaný v odůvodnění vyšel rovněž z prvního volání, a také z toho, že žalobce osočil matku z požití alkoholu; podle výroku však za tyto skutky nebyl uznán vinným.

[6] Podle krajského soudu pak samotné volání na tísňovou linku 158 nelze považovat za hrubé jednání proti občanskému soužití. K tomu odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Správní orgány podle krajského soudu také dostatečně nezjistily skutkový stav ohledně všech relevantních okolností, které se týkaly spáchaní přestupku a formy zavinění. V řízení před správními orgány nebylo podle krajského soudu prokázáno, že se žalobce dopustil přestupku jednáním v přímém úmyslu. Ačkoliv žalobce správnímu orgánům předložil svou verzi skutkového děje včetně pohnutek a motivu svého jednání (obavy o život a zdraví své dcery v souvislosti s možností, že by její matka mohla být pod vlivem alkoholu), správní orgány se jeho verzí vůbec nezabývaly. Žalovaný tedy nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobce

pokračování

[7] Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost. Namítal, že soud nesprávně vyložil neurčitý právní pojem „jiné hrubé jednání“ a jeho subsidiaritu zjevně podřadil pouze k části dílčích skutkových podstat v § 7 zákona o některých přestupcích, a to k ublížení na zdraví a vyhrožování újmou na zdraví. Podle stěžovatele však v této situaci může být jiné hrubé jednání subsidiárně odvozeno i od úmyslného nepravdivého obvinění z přestupku či od schválnosti; nemusí znamenat výhradně projev agresivity či fyzického násilí. Soud podle stěžovatele zcela pominul zjištěné skutečnosti, že žalobce nepředal nezletilé dítě, uzamkl se s ním v autě a jeho vydání podmiňoval provedením dechové zkoušky na alkohol u matky dítěte. Právě toto jednání totiž přesáhlo nevhodnost jednání a stalo se hrubým jednáním.

[8] Stěžovatel dále namítal, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný, neboť se soud nevypořádal se všemi zjištěnými skutečnostmi, jež jsou popsány v rozhodnutí a obsažené ve správním spisu. Stěžovatel má za to, že z výroku i odůvodnění rozhodnutí o přestupku je nesporné, že skutkové jednání bylo posuzováno vcelku, ne pouze jako „první volání na policii“. Volání na policii totiž následně pokračovalo výše uvedeným jednáním žalobce (nepředáním dítěte a zamčením se s ním v autě).

[9] Ve vztahu k otázce úmyslu žalobce porušit občanské soužití stěžovatel odkázal na své rozhodnutí. Žalobce si podle stěžovatele musel být vědom své povinnosti předat dítě bez jakýchkoliv podmínek, i toho, že překračuje meze slušnosti, pokud se uzamkl v autě s dítětem, vyčkával na příjezd policie a ignoroval projevy frustrované matky, která se do auta pokoušela dostat, obzvláště za přítomnosti dítěte.

[10] Žalobce se ve vyjádření ztotožnil se závěry krajského soudu o nesrozumitelnosti rozhodnutí stěžovatele a poukázal na to, že nesrozumitelná je i jeho kasační stížnost. Není jasné, proč stěžovatel podřazuje skutkovou podstatu jednoho přestupku pod skutkovou podstatu přestupku jiného. Pokud stěžovatel dospěl k takové myšlence, měl ve svém rozhodnutí jakožto odvolací správní orgán tuto zjevnou nevhodnost právní kvalifikace vzít v potaz. Žalobce také přitakal krajskému soudu, že se správní orgány dostatečně nezabývaly dokazováním a nade vší pochybnost neprokázaly společenskou škodlivost žalobcova jednání a jeho úmysl. Ostatně i zasahující policisté situaci (matčino chování během předávání dítěte) vyhodnotili tak, že orientační dechovou zkoušku na přítomnost alkoholu na místě provedli. Stěžovatel se pak podle žalobce věnoval jeho jednání, jež následovalo po telefonickém hovoru s policií, pouze okrajově. Zopakoval také, že tímto následným jednáním chtěl pouze předejít ohrožení své dcery ze strany matky. Na závěr žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 221/2016 – 39 a dovodil z něj, že jeho jednání zcela určitě nelze podřadit pod pojem „hrubé jednání“.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, dospěl přitom k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[12] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu, neboť pouze přezkoumatelné rozhodnutí je zpravidla způsobilé být předmětem dalšího hodnocení z hlediska tvrzených nezákonností a vad řízení. Tato námitka však není důvodná. Z kasační stížnosti plyne, že stěžovatel namítá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nedostatek důvodů. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, č. 133/2004 Sb. NSS, je rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů tehdy, pokud se jedná o nedostatky skutkové, nikoliv dílčí nedostatky odůvodnění soudního rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž soud opírá své rozhodovací důvody. Za takové vady lze považovat případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval na jednotlivé pasáže svého rozhodnutí, se kterými se podle jeho názoru krajský soud nevypořádal. Krajský soud se však dostatečně věnoval zjištění stěžovatele i tvrzením žalobce, popsal rozhodný skutkový stav a se všemi žalobními námitkami se vypořádal řádně. Vadu nepřezkoumatelnosti zpravidla nezakládá, pokud se krajský soud detailně nezabývá každým tvrzením stěžovatele z vyjádření k žalobě a nerozebírá každý jednotlivý odstavec rozhodnutí. Rozsah přezkumu rozhodnutí správního orgánu stanoví žalobce v žalobě, tento rozsah krajský soud dodržel a v souhrnu ve svém rozsudku vypořádal všechny rozhodné skutečnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu rozsudku krajského soudu, která by způsobovala jeho nepřezkoumatelnost.

[15] Nejvyšší správní soud naopak souhlasí s krajským soudem, že obě rozhodnutí správních orgánů jsou nepřezkoumatelná, neboť důvody, pro které byl žalobce podle správních rozhodnutí uznán vinným ze spáchání přestupku, nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.

[16] Výrok rozhodnutí o přestupku zní: *„Obviněný je vinen, že se v přímém úmyslu dopustil přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4 zákona č. 251/2016 Sb., [...]o některých přestupcích tím, že: dne 1. 1. 2018 v 08:01 hodin, poblíž kruhového objezdu u silnice II/101, v katastru Jazlovce, u firmy Caterpillar, před předáním dítěte, zavolal na tísňovou linku 158 s tím, že se domnívá, že je matka dítěte V. P. pod vlivem alkoholu a dokud nepřijede policie a toto nevyloučí dítě nepředá, čímž úmyslně narušil občanské soužití tak, že se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.“*

[17] Z výroku tak, jak je napsaný, tedy opravdu plyne, že stěžovatel spatřuje přestupkové jednání žalobce pouze v tom, že zavolal na tísňovou linku Policie ČR a v tomto hovoru popsal, co ne/udělá, dokud policie neprovede dechovou zkoušku na alkohol u matky jejich společného dítěte (nepředá jí dceru). Z odůvodnění rozhodnutí pak lze vyčíst, že za přestupkové jednání stěžovatel považoval i žalobcovo jednání, které

pokračování

následovalo po hovoru s policií – zamčení se v autě s dcerou a odmítání předat dceru matce, dokud nepřijela policie a neprovedla dechovou zkoušku. V tom stěžovatel spatřoval úmysl vyvolat konflikt a narušit tím občanské soužití, jež v tomto případě spočívalo v bezproblémovém předání dcery matce. Výrok je však klíčovou částí rozhodnutí o přestupku, neboť pouze ten zasahuje do práv a povinností účastníků a jen ten nabývá právní moci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 - 73, č. 1546/2008 Sb. NSS). Cílem výroku je to, aby bylo nesporné, k jakému skutku se rozhodnutí o přestupku vztahuje, či je vyslovena vina a jaký trest se ukládá. Skutek tedy musí být ve výroku popsán úplně a výstižně. Rozhodnutí správního orgánu tedy musí zcela jednoznačně určit a vymezit, čeho se pachatel dopustil a v jakém jednání spáchaný přestupek spočívá. Tyto požadavky však rozhodnutí o přestupku v této věci nesplňuje a je proto nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

[18] Podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 4. zákona o některých přestupcích se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že úmyslně naruší občanské soužití tak, že se vůči jinému dopustí jiného hrubého jednání.

[19] Nejvyšší správní soud souhlasí i s právním hodnocením, které provedl krajský soud. Ze správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující skutkové okolnosti: Dne 1. 1. 2018 v 8:00 hodin se mělo uskutečnit předání společné dcery mezi žalobcem a jeho bývalou partnerkou. Žalobce v 7:09 zavolal na tísňovou linku Policie ČR a požádal o asistenci při předání dcery, neboť se domníval, že by jeho bývalá partnerka mohla být pod vlivem alkoholu. Operátor žalobci sdělil, že má hlídku zavolat, až pokud bude mít důvodné podezření, že je matka dcery pod vlivem alkoholu. Žalobce pak poté, co uviděl matku dcery přijíždět, zavolal na tísňovou linku podruhé v 8:01 a znovu požádal o asistenci při předávání dcery. Požadoval provést dechovou zkoušku na alkohol, neboť mu připadalo, že se blížící se automobil bývalé partnerky „*nadměrně kývá*“. Sdělil také, že dceru nepředá, dokud nebude dechová zkouška provedena. Policejní hlídka dorazila na místo asi v 8:15, provedla dechovou zkoušku u matky, na její žádost pak i u otce, a po negativním výsledku u obou osob žalobce předal dceru její matce.

[20] Žalobcova bývalá partnerka poté podala podnět k zahájení řízení o přestupku proti občanskému soužití spočívající ve schválnosti, kterou v jednání žalobce spatřovala. S žalobcem bylo následně zahájeno správní řízení, během kterého žalobce vypověděl, že jeho bývalá partnerka již jednou, ve stejný den před dvěma lety (1. 1. 2016), přijela pro dceru pozdě a přiznala se mu, že před tím popíjela alkohol. Pod vlivem alkoholu ji pak viděl v době, kdy spolu ještě žili (rok 2014). Žalobce policii k provedení dechové zkoušky přivolal proto, že je to jediný způsob, jak přítomnost alkoholu v krvi ověřit. Chtěl mít totiž jistotu, že dcera bude se svou matkou v bezpečí. Před přivoláním policie s bývalou partnerkou žalobce nemluvil, pouze jí poté sdělil, že policie přijede a že na ní provede dechovou zkoušku. Na to bývalá partnerka reagovala tak, že začala nadávat, bouchla do auta a domáhala se dcery. Žalobce zůstal ve svém vozidle, aby jej bývalá partnerka nemohla napadnout a přetahovat se s ním o dceru. Součástí správního spisu je CD se záznamy obou žalobcových hovorů na policii a také rozsudek ve věci svěření dcery do péče matky, úpravy styku s druhým rodičem a výživného.

[21] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2010, č. j. 2 As 84/2009 – 64, lze za hrubé jednání považovat takové jednání, které narušuje občanské soužití takovou měrou, že podle obecného názoru a přesvědčení překračuje rámec pouhé nevhodnosti (nesprávnosti). Je proto třeba důsledně odlišit jednání hrubé a jednání jinak nevhodné (např. porušení pravidel slušnosti, zdvořilosti). Obecně se podle tohoto rozsudku za jiné hrubé jednání, jež narušuje občanské soužití, považuje vyhrožování jinou újmou než újmou na zdraví, pomlouvání a vydírání, pokud se nejedná o trestný čin. Za hrubé jednání se podle judikatury Nejvyššího správního soudu považuje např. vytlačování osoby automobilem (rozsudek ze dne 3. 10. 2017, č. j. 9 As 221/2016 – 39), uchopení druhé osoby oběma rukama za klopky bundy v oblasti krku ve snaze si ji přitáhnout k sobě (rozsudek ze dne 20. 7. 2017, č. j. 2 As 29/2017 – 28), podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 25. 1. 2017, č. j. 20 A 17/2016 – 28, pokud pachatel jako kolemjdoucí úmyslně udeří do střechy auta a způsobí v ní prohlubeň, nebo úder pěstí do obličeje (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 6. 2019, č. j. 9 As 73/2018 – 25). Schválnost ve smyslu § 7 odst. 1 písm. c) bod 3 zákona o některých přestupcích, kterou stěžovatel zmiňoval v kasační stížnosti, pak také musí mít povahu hrubého jednání (podle rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2011, č. j. 1 A 24/2010 – 22, č. 2446/2011 Sb. NSS, který se váže k předchozí právní úpravě schválnosti v zákoně č. 200/1990, o přestupcích).

[22] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že v porovnání s uvedenými situacemi hrubé jednání nepředstavuje pouze to, že žalobce zavolal na tísňovou linku 158 kvůli podezření, že by jeho bývalá partnerka mohla být pod vlivem alkoholu.

[23] S ohledem na výše uvedené pak Nejvyšší správní soud sdílí názor krajského soudu, kterým se následně stěžovatel bude muset řídit v dalším řízení. Bude tedy na stěžovateli, resp. správním orgánu prvního stupně, aby si nejprve ujasnil, jaké žalobcovo jednání před předáním dcery matce klade žalobci za vinu, a jak jej bude právně kvalifikovat. Tomu uzpůsobí dokazování a doplní je zejména ve vztahu ke všem okolnostem relevantním z hlediska případného spáchání přestupku a k tomu, aby bylo možné učinit jednoznačný závěr o míře zavinění žalobce. Přitom vezme v potaz i návrhy a tvrzení žalobce. Následně bude dbát na to, aby s těmito zjištěními byl v souladu výrok i odůvodnění rozhodnutí.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[25] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalobci jako procesně úspěšnému účastníkovi náleží náhrada nákladů řízení. Náklady jsou tvořeny odměnou a náhradou hotových výdajů jeho zástupce za jeden úkon právní služby - písemné podání ve věci samé – vyjádření ke kasační stížnosti [§11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č.177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], za něž přísluší částka 3 100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 advokátního tarifu) a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Protože zástupce je plátcem daně z

pokračování

přidané hodnoty, zvyšují se náklady o částku odpovídající dani, kterou je povinen odvést, tj. 21 % z částky 3 400 Kč, tedy o 714 Kč. Celkovou částku 4 114 Kč je stěžovatel povinen zaplatit žalobci v přiměřené lhůtě určené soudem, a to do 30 dnů od právní moci rozsudku k rukám jeho zástupce.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. června 2020

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu